

vila velikansko škodo. Žitna polja so popolnoma zbita, koruza je vsa okleščena, krompir pa moli v zrak le gola stebela. Vrtovi so popolnoma zbiti, tako da na sadnem drevju ni ostal skoraj noben sad, zelenjava pa je prav tako zbita. Toča je oklestila drevje tako, da so se ponekod med viharjem nabrali celi kupi listja. Trte ob hišah so popolnoma okleščene, grozdje pa je zbito na tla. Še hujša je škoda v vinogradih, kjer je uničenega tri četrte letošnjega pridelka. Škoda, ki jo je to-

ča napravila, gre v stotisoče in ljudje obupujejo, ko gledajo, kaj je ostalo od njihovega truda in znoj. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi v teh krajih kdaj padala tako gosta toča. Hvala Bogu, da je toča zajela le ozek pas, tako da ni oškodovan prevelik del okraja. Prizadetim pa bo treba vsekakor odpisati davke in jim priskočiti na pomoč od strani oblasti z žitom za kruh in s krompirjem.

pri katerih je bilo uničenih 46 poslopij in od teh dobra polovica stanovanjskih hiš. Od požarov prizadetih je bilo tudi nekaj gozdov. K sreči ni zaznamovati pri tolikih požarih nobene človeške žrtve. Škodo cenijo na 600.500 din. V največ primerih je povzročila požarne nesreče neprevidnost in slabi dimniki. V nekaj primerih vzrok požara ni dognan, ali pa gre za požig. Uničena poslopja so bila zavarovana za okrog 400.000 din.

Kosa mu je padla na glavo. V ptujsko bolnišnico je bil prepeljan 35 letni cestni mojster Franc Bohač iz Moškanje, kateremu je padla kosa na glavo in mu povzročila zevačo rano.

Starejši zidar hudo ponesrečil. V Zobjeku pri Ptujju je padel s strehe, ko je popravil dimnik, 59 letni zidar Ivan Rašl. Pri padcu si je zlomil levo roko in je dobil hude notranje poškodbe.

Posestnik umrl radi železniške nesreče. Na kolodvoru v Rogaški Slatini je prešteval blizu tira denar 60 letni posestnik Avgust Lavrenčič iz Tekačevega pri Slatini. Preslišal je prihajajoči vlak, ki ga je podrl in so mu odrezala kolesa obe nogi pod kolonom. Po nesreči so ponesrečenca koj prepeljali v celjsko bolnišnico, a je umrl radi prevelike izgube krvi.

Posestnica si drugič zlomila nogo. Roza Kokalj, 60 letna posestnica iz Slov. Konjic, si je letos že drugič zlomila desno nogo. Pred 10 tedni se je vrnila s poceljeno nogo iz bolnišnice, drugič ji je spodrsnilo in z ravno isto strto nogo je morala zopet v celjsko bolnišnico.

Posledica zloma vilice na kolesu. 31 letni dninar Franc Gaberc iz Pružinske vasi se je peljal pri Štorah na kolesu, na katerem so se zlomile vilice in je padel. Pri padcu se je hudo potolkel po glavi, rokah in nogah.

Nevaren padec na povratku z Boča. Ko se je vračal z družbo z izleta z Boča 42 letni Jože Zupanc s Poljčan, je zdrčal v globok prepad, iz katerega so ga izvlekli njegovi tovariši. Zupanc se je hudo poškodoval na glavi, rokah ter nogah in so ga oddali v resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Hudo se poškodoval pri skoku v vodo. Alojz Tratnik, 26 letni posestnikov sin iz Nove cerkve pri Celju, se je kopal v Dobnici. Pri skoku v vodo je priletel tako nesrečno na skalo, da se je hudo poškodoval na glavi ter tilniku. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

Mlad rudar smrtno ponesrečil v rovu. V Zagorju ob Savi je padel v rovu na glavo kolesa in prebil lobanjo 28 letnemu rudarju Ferdinandu Očepeku iz Čolnišč, ki je bil pri priči mrtev.

Na splavu si zlomil nogo. Na Rečici ob Savinji si je zlomil na splavu nogo 28 letni de-

Novice iz domačih krajev

Zastopnik mariborske mestne občine pri Kmetijski zbornici. Na redni seji mestnega sveta 17. julija je bil izvoljen za zastopnika mariborske mestne občine v Kmetijsko zbornico edini kmetovalec mestnega sveta posestnik g. Ivan Velker iz Gajeve ulice, ki ima posestvo pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

S hlodi naložen voz je pokopal pod seboj in popolnoma zmečkal hlapca. V tako zvanem Robnikovem jarku v Ribnici na Pohorju se je pripetila 18. julija popoldne smrtna nesreča, katere žrtev je postal 59 letni hlapec posestnika in gostilničarja Ivana Viltušnika Alojz Kotnik, dočim je drugi hlapec Anton Kušnik še pravočasno rešil življenje. Oba hlapca sta spravljal za svojega gospodarja les s Pohorja. S hlodi težko naložen voz je zgrmel z ozke poti v strugo tamkajšnjega potoka. Voz je pokopal pod seboj hlapca Alojza Kotnika in ga popolnoma zmečkal. Bil je na mestu mrtve. Njegov tovariš je v zadnjem trenutku skočil od voza in si tako rešil življenje. O smrtni nesreči je takoj obvestil gospodarja in sosed, ki so mrtvega Kotnika spravili v Ribnico.

Kolesarja ponesrečila. Kraiger Lojze iz Prevalj in Trbovšek Stefan iz Guštanja sta se s kolesi vračala iz Kamniških planin. Na potu med Mozirjem in Šoštanjem je hud klanec z ostrimi ovinki. Pri prvem ovinku je padel Kraiger s kolesa, obležal je v nezvesti in dobil močne poškodbe na roki, nogi in glavi. K sreči je prišel na kraj nesreče dr. Medič iz Šoštanja in mu nudil prvo pomoč. Na istem klancu je Trbovšek v veliki brzini odpovedala zavora in se je pri tretjem ovinku zvrnil v obcestni jarek, padel je nesrečno na kolo, si nalomil rebro ter dobil poškodbo na trebuhu.

Celjski tovarniški delavec utonil v Dravi. V Dravi v Mariboru je utonil 28 letni delavec v celjski Westenovi tovarni Jožef Melhar z Ostrožnega pri Celju. Smrtno ponesrečen je bil v mariborski okolici na orožni vežbi.

Ribič otel iz Drave v zadnjem trenutku devetletno deklico. Pri brodu v Melju v Mariboru ima brodar Merdavs čoln, v katerega sta se hodili igrati sedem- in devetletni hčerki tekstilne delavke Radovanovič. Brodar je deklici že parkrat napodil iz čolna, v katerega sta vedno znova silili. Devetletna Nadica se je preveč nagnila iz čolna in se opčila v Dravo, koje tok je otroka hitro odnesel. Ljudje, ki so bili z brega pričali nesrečo, so kričali ter hiteli ob obrežju, vendar ni bilo nikogar, ki bi se pognal v deročo reko za otrokom. Na srečo je lovil blizu Hutterjeve tovarne ribič iz čolna ribe. Kakor hitro je opazil nesrečo, je sprostil čoln in urno odveslal proti deklici, katero je potegnil iz valov v zadnjem trenutku ter jo otel sigurne smrti.

Konj brcnil hlapca v obraz. V mariborsko bolnišnico se je zatekel 23 letni hlapec Jožef Klemenšek iz Sp. Korene pri Sv. Barbari v Slov. goricah, katerega je brcnil konj v obraz in mu ga razbil.

Kmalu umrl na posledicah padca z gugalnice. V mariborski bolnišnici je umrl kmalu po nesreči 68 letni bivši krojač Viktor Babič iz Gradiške pri Pesnici v mariborski okolici. Babič in njegova žena sta se zabavala z gugalnicami za otroke. Nekaj časa je gugal mož ženo in obratno. Med to zabavo pa je starček odfrknil v velikem loku z gugalnice in si je nalomil pri padcu hrbtenico. Hitro so ga prepeljali v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli pomagati.

Mlatilnica potegnila viničarki kožo z glave. V Jakobskem dolu v Slov. goricah so mlatili. 52 letni viničarki Mariji Tomažič je pri tem opravilu spodrsnilo, da je padla. Mlatilnica jo je zagrabil za kite, ji potegnila kožo z glave in povrh si je reva še zlomila desno roko. Tomažičevo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Velika škoda radi požarov v prvem polletju 1940 v Ptujju in okolici. V prvem polletju 1940 je bilo v Ptujju in po okolici 31 požarov,

šla ob življenje pri čudni nesreči. Sedela je na okenski polici v svojem stanovanju v petem nadstropju in čitala knjigo. Ko se je vrnil domov mož, je pristopil k nji in ji povedal neko šalo. Ženi je bila šala tako všeč, da je izbruhnila v krčevit smeh, pri tem izgubila ravnotežje ter strmoglavila skozi okno na cesto. — V Summitu se je neki Beason sprl s svojimi vročokrvnimi tovariši in prepričal se je končal s tem, da mu je prijatelj zabol del nož v prsi. Poklicali so rešilni voz, ki je ponesrečenca odpeljal. Med potjo je pa prišlo do trčenja. Rešilni voz je bil povsem razbit. Poklicali so drug rešilni voz, ki se je med potjo iz nepojasnjenega razloga vnel, tako da so ranjenca komaj rešili iz plamenov. Šele s tretjim avtomobilom

»Erik, jaz bom skrbel za konja,« se je spet oglasil dečko. »Oves mu bom dal. In odrgnil ga bom, da bo prej suh. Ti pa mi naredi veselje in premikasti tega Rogerja.«

V Erikovi notranjosti je vladala neka razdvojenost, a vključ temu se je nasmešnil ob otrokovi želji.

»Dobro skrbi za konja! Toda povej, zakaj ti je Roger tako napoti?«

»Ker se slini okrog Marije!«

»Morda si ljubosumen?«

»Ljubosumen?« ga je začudeno pogledal. »Kaj hočeš s tem povedati?«

»Morda hoče sestrino ljubezen zase pridržati in je ne privoščiš drugemu?«

Dečko ga je pogledal še bolj začudeno.

»Erik, ali si med ježo padel in si pretresel možgane?«

Jaz ne zaviram Marijine ljubezni tistemu, ki jo zasluži. A ta Roger...«

Ni nadaljeval, ampak je stisnil pesti in divje gledal. Čez čas je vzkliznil:

»Oh, zakaj nisem večji!«

Obrnil je konja, da bi ga odvedel v hlev. Erik ga je zgrabil za roko.

»Čakaj! Govoriva odkrito in pošteno ko moža. Povej: kaj je zgrešil Roger?«

»Mislim, da je velik lopov. Prosim, Erik, povej to Mariji.«

»Morda ji bom povedal,« je odvrnil mladenič in se napotil proti stopnicam.

Dečko je gledal nekaj časa za njim, potem pa zaklical:

»Erik, nič ne povej! Marija ne bi verjela in bi se morda ravno zaradi tega dala premočiti od tega lopova. Raje kar z njim obračunaj!«

Erik je bil razburjen in je hitel, da bi čimprej mogel presoditi položaj. V naglici je preskočil po dve stopnici. Na zadnji je obstal in se razgledal. Na desni strani stopnišča je bil štirioglat prizidek z majhnim oknom. Okno je bilo zaprto, toda Erik je vključ temu videl v sobo. Takoj je zagledal Marijo in tujca. Erik se je čutil že temu, da je našel tega človeka tu, še bolj pa se je čutil tujčevemu vedenju.

Tujec je stal pri visoki peči. Z levico se je držal za rob peči, z desnico pa je živahno mahal. Ravno je končal z nekim pripovedovanjem in se je glasno zasmel. Bil je lep, prikupljiv človek. Imel je raven nos, temnorjave obrvi. Oči so bile v primeri z obrazom majhne, toda iz njih je zrla ljubeznivost.

Erikovo srce je močno utripalo. Globoko je vzdihnil. Potem pa se je pomiril in je bolj čutil začudenje kot pa bol ali razburjenost. Njegov pogled je švignil od tujca k Mariji.

lavec Martin Kolar. Nesreča se je zgodila, ker je zašel z nogo med les, padel in strl nogo pod kolenom.

Vol hudo poškodoval dninarja. Hude poškodbe je prizadejal vol z zabadanjem 60 letnemu dninarju Milanu Oberski iz Breznega pri Humu ob Sotli.

Pri padcu si razbil lobanjo. V Bistrici pri Pištajnu je padel z voza in si je prebil lobanjo 45 letni posestnik Jožef Romih.

Kleparski mojster padel s strehe in se ubil. Pri popraviljanju strehe na Sokolskem domu v Domžalah pri Ljubljani je padel s strehe 20 m globoko in se ubil 55 letni kleparski mojster Jožef Gašperin. Zapušča ženo in štiri otroke.

Stara ženica se zadušila v greznici. Po Dolenjskem se je preživljala z beračenjem Marija Rutar iz Česnjic v občini Škocjan. Pot jo je zanesla tudi v vas Zavratac, kjer se nahaja tik kolovoza nezavarovana greznica, v katero se izceja iz bližnjega hleva gnojnice. V to greznico je ženica bogznaj na kak način zašla in se je v njej zadušila. Pokopali so jo na Studencu pri Krškem.

Poštenemu najditelju! Ludovik Lešnik, posestnik v Reki pri Hočah, je izgubil na poti od Limbuša do Reke 4500 din. Najditelj naj odda izgubljeni denar proti dobri nagradi na orožniški postaji v Studencih pri Mariboru ali v Hočah.

Mlad divji kozel se zatekel pred psi v mesto. Rajni falski grof Zabeo je začel gojiti po svojih obširnih pohorskih gozdovih divje kozle ali gamse, ki so se z leti precej razmnožili in jih je že nekaj sto po zelenem Pohorju. Zadnje dni pa se je pojavil v mariborskem Magdalenskem predmestju mlad divji kozlič, ki je iz bojzani pred ljudmi tekal po ulicah. Slednjič je pritekel do vil na Rosenbergovem posestvu in se zatekel v vrt g. Stranjseka, od koder ni več mogel, ker so mu pravočasno zaprli vrata. Kozlič je star dobro leto in so njegovi rogovci dolgi dobrih 12 cm. Žival je kljub mladosti tako močna, da jo je več moških komaj obvladalo in so jo potem prepeljali nazaj na Pohorje, od koder so prignali kozliča v mesto psi volčjaki.

Nemški vremenoslovski balon pristal pri Pragerskem. Na poti iz Pragerskega proti domu na Sp. Polskavi je opazila posestnica Marija Pristovnik v bližini šole majhen balon, ki je ležal na travniku. Pobralla je balonček iz gumirane svile, na katerem je bil majhen aparat za opazovanje zračnih prilik in listek. Najdbo je oddala kmetica orožnikom. Ti so ugotovili, da gre za balonček vremenoslovske postaje v Lindbergu pri Beskoku v Nemčiji. Na listku je bila prošnja, na pošlje najditelj

naprave na balončku, ki so namenjene opazovanju vremenskih prilik, nazaj v Lindberg proti dobri nagradi. Orožniki so izročili balonček okrajnemu načelnstvu v Mariboru, ki je oskrbelo njegovo vrnitev nemški vremenski opazovalnici v Lindbergu.

Požari

Strela je udarila med nevihto pri postaji Skofljica pri Ljubljani v žagarsko hišico, ki je le nekoliko oddaljena od lesne industrije Franca Martinca. V hišici je stanoval strojnik z Martinčeve žage. Pred nevihto se je umaknila s polja 40 letna zasebnica Jera Novak in vedrila ob hišici. Strela jo je opahnila in so jo spravili k zavesti na pomoč pribriželi gasilci. Strela je hišico vžgala in v največji nevarnosti je bila tudi žaga. Razmah nesreče pa je preprečil hud naliv, ki je ogenj pogasil.

V Gerlinču pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je uničil požar domačijo posestnika Janeza Kola. Zgoreli so tudi vsi poljski prideški ter razno orodje. Škode je 35.000 din. Obstoja sum na požig iz maščevanja.

V Braslovcih na Polensaku v ptujskem okraju je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Francu Potočniku. Potočnik je dobil pri gašenju tako hude opekline po obrazu in rokah, da se je moral zateči v ptujsko bolnišnico.

V Žažarju pri Horjulu v okolici Ljubljane je med nevihto zanetila strela kozolec posestnika Janeza Končana. Kozolec je bil poln sena, detelje in žita. Gasilec je uspešno preprečil razmah nesreče na sosednje gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo. Kozolec je pogorel, a je bil k sreči zavarovan.

V Bušincu pri Dolenjskih toplicah je začelo v noči goreti ostreže Zupančičeve hiše. Po naključju se je zbudil bližnji sosed in opazil nesrečo. Sklinal je svoje domače in sosedje, da so odbrzeli na pomoč in so prebudili prebivalce v goreči hiši, ki niti slutili niso, da so bili v smrtni nevarnosti. Lesena hiša je bila hitro v objemu plamenov in zgorela. Vsačani so se trudili, da so obvarovali sosednja poslopja, ker k sreči ni bilo vetra.

Ustreljen radi nedovoljenega prekoračenja meje. V mesečni noči na 18. julij so skušali trije moški na nedovoljen način prekoračiti severno mejo med Placem in St. Iljem. Graničar je pozval trojico na stoj. Eden se je pokoril klicu in obstal, druga dva sta se pa spustila v beg. Graničar je oddal nekaj streliv in eden od beguncev je oblezel mrtev. Ustreljeni je 40 letni Ivan Šoster, mehanik iz Studencev pri Mariboru, ki je živel precej let v Brucku ob Muri, kjer ima tudi ženo, od katere je bil ločen. V Mariboru se je najbrž ukvarjal s tihotapljenjem ljudi preko meje. Prijeti begunec je dalmatinski krošnjar Marjan Mustafič, kateremu je objubil ustreljeni Šoster, da ga bo spravil brez potnega lista za odškodnino 150 din preko meje. Kdo bi naj bil tretji neznanec, ki je srečno pobegnil, ni znano, ker ga prijeli Dalmatince ni poznal.

Svojevrsna sleparija. Mariborski bolnišnici je dobavljaj jaja 28 letni Franc Kogler z Biša v Slov. goricah. Mariborska policija ga je prijela,

ker je opeharil bolnišnico na svojevrsten način. Jaja je oddajal v kuhinji bolnišnice, kjer je dobil potrdilo, koliko jaje je dobavil. S potrdilom v kuhinji se je javil pri blagajni, ki mu je izplačala izstavljen potrdilo. Preiskava je ugotovila, da je Kogler spreminjal številke na potrdilih. Iz 504 jaje je kar napravil v svojo korist 1504, iz 227 pa 1227. V dokazanih primerih je ogroževal bolnišnico za 1380 din.

Mlad tat koles pod ključem. Orožniki iz Šostanja so prijeli 14 letnega vajenca Leopolda K. iz Celja, ki je ukradel v Celju dve kolesi in pobegnil. Kolesi so orožniki našli in so ju vrnili lastnikoma. Obstoja upravičen sum, da ima mladi nepridiprav še več kolesarskih tatvin na vesti.

Zrtev surovosti. Ne daleč od Sv. Kungote na Dravskem polju v okolici Ptuja je napadlo več fantov 20 letnega posestniškega sina Antona Sitar, katerega so prepeljali v ptujsko bolnišnico z zlomljeno roko in s hudimi poškodbami na glavi.

Napad na povratku s Starega grada v Celju. Ano Mohor, poslovodkinjo Slomšekove tiskovne zadruge v Celju, sta prišla obiskat g. Viktor Čadež, župnik v Mekinjah pri Kamniku, in njegova sestra organizatorica Terezija. Trojica se je podala na krasno razgledni Stari grad, kjer so se zamudili do večera. Ko so hoteli nazaj v mesto in prešli stopnice na grajsko spodnje dvorišče, je pritekel neznan moški in je iztrgal Tereziji ročno torbico z denarjem in klubok. Napadalec je zbežal z vso naglico skozi grajska vrata ter izginil neznan kam. Orožniki bodo gotovo izsledili drznega, ki se je klatil ter potepal nekaj dni po celjski okolici.

Iz zasede smrtno zaboden. Anton Pintar, 38 letni tovarniški predelavec z Javornika pri Jesenicah, se je vračal v družbi v noči proti domu. Pri Kašti je stopil Pintar nekoliko stran od družbe in že je bil napaden ter zaboden s kuhinjskim nožem v levo stran prs. Hitro so ga spravili v bolnišnico Bratovske skladnice, a vsa zdravniška pomoč je bila zaman, ker je bila rana smrtna. Rajni je bil dober delavec ter tih in miren. Policija je zaprla tri osumilce in bo že dognala pravega krivca.

Nepoboljšljiv. 21 letni Slavko Gutmaher z Janzeve gore pri Selnici ob Dravi je predsedel 10 mesecev v zaporu radi tatvine. Po izpustitvi je obljubil staršem, da se bo poboljšal. Vzel je doma delavsko knjižico in se je podal na pot, da bi si polskal delo. Ko je šel mimo hiše posestnika Al. Vrhovnika, kjer ni bilo nikogar doma, je vlomil in odnesel denar ter uro v vrednosti 650 din.

Obsojen vlomilec in tat. Pred sodniki celjskega okrožnega sodišča je dajal v minulem tednu odgovor 32 letni Maks Koren, brezposelni klatež, rojen v Breznici pri Prevaljah. Na pet nepoštenosti je zablodil v zgodnji mladosti in je imel večkrat opravka s sodiščem. Ko je dopolnil 17 let, je zagrešil več vlovov ter tatvin. Letos 20. maja je vlomil v stanovanje inženirja Boška Marjanoviča v Celju in ukradel 4700 din. Dne 25. maja je pofatil iz stanovanja Antona Breznika na Lopati pri Celju 600 din. Navadno se je preživljal z beračenjem. Obsojen je bil na pet let težke ječe in na pridržanje po prestani kazni.

Stala je pred obiskovalcem. Bila je precej nižja od njega. Nepremično je zrla vanj in se smehljala. Tako gledajo samo zaljubljene ženske.

Mladenč je še enkrat vzdihnil. Nato je prijel za kljuko.

»Ali si si ga dobro ogledal?«

Erik se je začudeno ozrl in za seboj zagledal Marjinega brata.

»Benjamin, ti si tukaj?«

»Da!« se je dečko zarežal. »Rad bi vedel, ali si si ga dobro ogledal?«

»Koga?«

»Tistega lopova v sobi.«

»Sem.«

»Ali boš storil?«

»Kaj?«

»Za kar sem te prosil. Tako mu primaži, da bo zvezde videl. Ali še veš, kako si pobirmal lopovskega Colma? Kar sesedel se je!«

Erik ni odgovoril. Naglo je odprl vrata in izginil v sobo.

Marija ga je začudeno pogledala. Eriku se je zdelo, da njene oči še nikdar niso bile tako lepe, ljubeznive, bleščeče. Njen rjav obraz je nekoliko zardel.

»Erik!« je veselo vzkliknila.

Mladenč je odtrgal od nje svoj pogled in ga zapičil v tujca. Trdo, hladno je zrl vanj. Tujec pa se je pri-

jazno smehljajal. Na njegovem obrazu ni bilo nobene napetosti.

Marija je pristopila k Eriku, pokazala na tujca in rekla:

»Moj prijatelj Roger iz Crucera.«

Potem je pogledala tujca in pokazala na Erika:

»Farmer Erik Folkman, dober sosed in prijatelj.«

Za trenutek je utihnila, nato pa smehljaje dodala:

»Upam, da se bosta dobro razumela!«

»Gotovo!« se je nasmehnil Roger.

Erik je molčal. Marija ga je radovedno opazovala. Pri tem je zagledala krvavo obvezo na njegovi roki. Prej je ni mogla opaziti, ker je bil mladenič tako obrnjen, da je skrival roko.

»Za Boga, Erik!« je vzkliknila. »Ali ste ranjeni?«

Kaj se je zgodilo? »Glej, glej, niti nisem opazil!« je hlinil Roger začudenost. »Najbrž vas je bil napadel tisti lopov, ki je mene preganjal.«

Erik je tako ostro premeril Rogerja, da je ta odmaknil pogled.

»Če mislite moža v beli srajci, potem sva istega mnjenja. Prebrisan lopov mora biti.«

Roger je bil preoblečen. Na sebi je imel obleko iz temnega usnja. V eni roki je stiskal rokavice iz usnja. Erikova pripomba ga ni zmedla.

(Dalje sledi)

se je posrečilo ranjenca srečno prepeljati v bolnišnico. Tam so mu nudili zdravniško pomoč in ker rana ni bila nevarna, so ga poslali domov. Ko se je spet vračal z avtomobilom, je zopet prišlo do trka in Beason je bil pri tej priliki ubit. — V Cikagu je neki zdravnik povozil 12 letnega dečka. Deček je kmalu umrl na posledicah ran. Naključje je hotelo, da je prav temu dečku zdravnik rešil pred letom dni življenje s srečno operacijo. Deček je bil ranjen pri eksploziji prav v tisti hiši, pred katero ga je čez leto dni zdravnik povozil. — V Los Angelesu je vstopil delavec s prižgano cigareto v prostor, kjer je uhajal svetilni plin. Nastala je strašna eksplozija, ki je vrgla okna iz zidu in tudi delavca v ve-

40 letnica Vzajemne zavarovalnice

Naša prva in največja čisto slovenska zavarovalnica obhaja svoje 40 letnico. Z odlokom z dne 23. februarja 1900 je vlada nekdanje Avstrije na Dunaju potrdila pravila, 1. avgusta 1900 pa je zavarovalnica začela poslovati. Pravi ustanovitelj Vzajemne in njen prvi predsednik je bil sodni svetnik v pokoju Ivan Vencajz, ki je zavarovalnico vodil do svoje smrti 7. avgusta 1913. Sedaj predseduje zavarovalnici stolni kanonik Sušnik Ivan. Zavod se je iz neznatnih začetkov lepo razvijal. Do poveljne dobe ni izkazoval kakega vidnega premoženja, ker je do takrat gojil le

požarno zavarovanje in zavarovanje zvonov. Po svetovni vojni pa je uvedel življenjska zavarovanja raznih vrst, radi česar so se začela v zavod stekati večja sredstva. Sedaj ima Vzajemna zavarovalnica palače in druga varno naložena sredstva, ki so vsem njenim zavarovancem najboljše poročilo, da so zaupali upravo svojega premoženja v najboljše roke. Častitajoč Vzajemni zavarovalnici k njeni 40 letnici želimo, da bi bilo peto in naslednja desetletja njenega dela za slovensko ljudstvo še bolj plodonosna.

Po svetu

Zadnji Hitlerjev poziv Angliji

Slavnostna seja državnega zbora

Nemški državni kancler Hitler je sklical za zadnji petek ob šestih popoldne slavnostno sejo državnega zbora v Berlin. Na seji je bil navzoč tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, katerega je sprejel nemški zunanji minister osebno na berlinskem kolodvoru in ga pripeljal v državni zbor.

Sejo je otvoril maršal Göring, ki se je spomnil na izbranih besedah vseh v tej vojni za domovino padlih Nemcev in pa padlih vojakov italijanske zavezniške vojske. Koj nato je povzel besedo kancler Hitler. V eno in tričetrt ure trajajočem govoru je podal dose-danji potek vojne, ki je na vseh področjih iztekla s popolno zmago Nemčije.

Hitlerjev zadnji poziv Angliji

Kancler Hitler se je obrnil ob koncu svoje-ga od poslancev z burnim odobravanjem spremljanega govora do Anglije in jo je zad-njikrat pred končno odločitvijo pozval, naj se z Nemčijo izmiri.

Vodja rajha je rekel, da je napovedal lani oktobra točno razvoj vojne v primeru, če od-klonijo njegovo mirovno ponudbo. Kljub te-mu, da je takrat vedel, kako se bo razvijala vojna, je ponudil Angliji in Franciji roko v prijateljsko spravo. Njegova ponudba je bila ali z zasramovanjem zavrnjena ali pa se za-njo sploh niso zmenili. Danes Francija go-tovo čisto drugače misli.

Hitler je končal svoj govor z besedami:

»Koliko neizmernega gorja se je medtem razlilo na milijone in milijone nedolžnih ljudi po krivdi voditeljev zahodnih demokracij! Vse to gorje bi lahko bilo izostalo, ako bi bili An-glija in Francija v oktobru lanskega leta spre-jeli nemški mir. Toda hoteli sta vojno in sta

jo tudi dobili. Tudi danes se razlega iz An-glije krik, da naj se vojna nadaljuje. Ne vem, če ima nasprotnik pravo predstavo o tem, kaj in kakšna bo ta borba, če se nadaljuje. An-gleški državniki sicer izjavljajo, da bodo zbe-žali v Kanado in da bodo iz Kanade vodili vojno. Toda milijoni in milijoni angleškega naroda ne bodo mogli v Kanado, ampak bodo morali ostati v Angliji in sprejeti vojno, ki so jim jo njihovi voditelji natovorili. Boli me, če pomislim na to, da bo treba udariti, da zrušimo tolikšno brezvestnost angleških vo-diteljev! Kajti imel sem namen, da bi nikdar ne vodil vojno, ampak da bi ustanovil soci-alno državo, v kateri bi vladala pravica in blagostanje. Toda Churchill izjavlja, da hoče imeti vojno. V zadnjih tednih je pokazal, kakšno vojno si on zamišlja. Angleška letala so napadala nemško civilno prebivalstvo. Nemčija je na to doslej molčala, toda s tem ni rečeno, da bo molčala naprej. Hudo je mi-sliti na neizmerno gorje, ki bo zadelo angle-ški narod v odgovor na takšna dejanja. Zgo-dilo se bo, da bo zaradi tega uničen svetovni imperij, svetovni imperij, ki ga nisem nikdar imel namen uničiti. Toda ta vojna, če jo An-glija želi, se more končati samo na ta način, da se popolnoma uniči eden od obeh nasprot-nikov. In jaz vem, da bo Anglija tista, ki bo uničena! V tej uri čutim svojo dolžnost, da se še enkrat, zadnjič, sklicujem na zdravi raz-um v Angliji. Mislim, da imam po dogodkih zadnjih mesecev pravico za to, ne da bi kdo mogel očitati, da je Nemčija strahopetna. Ob-žalujem žrtve, ki bodo padle v Angliji. Mi-slim tudi na nemške žrtve, čeprav vem, da nemški vojaki s hrepenenjem čakajo, da bi šli v boj za veličino svoje domovine. Tako bom imel vsaj olajšano vest spričo dogodkov, ki prihajajo.«

Kratke tedenske novice

Danzig (Gdansk), radi katerega je izbruhnila sedanja evropska vojna, so proglasili Nemci za prosto pristanišče.

Na poti v Združene ameriške države sta hčer-ki angleškega kralja Jurija VI., bivša avstro-ogrska cesarica Zita, albanski kralj Zogu z dru-žino, velika vojvodinja luksemburška in še cela vrsta drugih petičnikov ter visokih osebnosti iz Evrope.

Nemški propagandni minister Göbbels je izja-vil, da vojna še sicer ni končana, a kljub temu bodo siekli starejši letniki vojaške suknje in se vrnili v svoje službe.

Anglija bo zasegla francosko trgovinsko mor-narico, ki je v britanskih lukah. Zasega bo tra-jala do konca vojne, nakar bodo ladje vrnjene Franciji, oziroma se bo izplačala odškodnina.

Francoski pisatelj in demokrat Paul Morand je bil imenovan od francoske vlade za likvida-torja gospodarskih in finančnih stikov Francije v Angliji. Priznan mu je položaj poslanika. V kratkem bo imenovala tudi angleška vlada svo-jega zastopnika pri Petainovi francoski vladi.

Vsa Španija je proslavljala dan zgodovinske revolucije 19. julija 1936. V Madridu je korakalo sto tisoč nacionalističnih delavcev pred genera-lom Francom. Vsi govorniki so ta dan zahtevali, da se spoji pristanišče in sedanja angleška trd-njava Gibraltar z domovino.

Angleški poslanik Cripps se je v preteklem tednu tri ure pogovarjal v Moskvi s Stalinom, kar znači zboljšanje odnosov med Veliko Bri-tanijo in sovjetsko Rusijo. Razvoj evropske voj-ne zelo zanima Sovjetsko zvezo, čeprav naglaša vedno in povsod svojo nevtralnost.

Anglija je spet priznala bivšega abesinskega cesarja Haileja Selasija kot polnopravnega vla-darja ter mu dala zagotovilo, da bo obnovljena neodvisna Abesinija pod njegovo oblastjo, ko dobi Anglija sedanjo vojno.

Vrhovno vodstvo francoske uprave tvorijo: maršal Petain, podpredsednik vlade Laval in no-tranji minister Marquet.

Novo izvoljeni parlament Estonske, Letonske in Litve so sklenili 21. julija, da se priključijo vse tri baltičske države Sovjetski zvezi kot 14., 15. in 16. sovjetska republika. S tem se je po-množilo prebivalstvo Rusije za šest milijonov.

V Havani na otoku Kuba so se zbrali zunanji ministri 21 ameriških republik, da zavzamejo skupno stališče do mednarodnih vprašanj v zvezi z razvojem vojne v Evropi.

Ameriški zunanji minister Cordell Hull je pred-lagal na vseameriški konferenci v Havani, naj vzamejo vse ameriške države pod zaščito vse posest, ki jo imajo evropske velesile na ameriškem ozemlju.

Ameriška vlada proučuje možnost, da bo iz človečanskih ozirov poskrbela za to, da prepelje angleške otroke z lastnimi ladjami na varno.

Avstralske vojne ladje so te dni potopile neko italijansko 5000 tonsko križarko v Sredozemskem morju.

Angleži so javili izgubo enajste podmornice od začetka vojne.

likem loku. Padel je v reko, od koder se je brez posebnega truda rešil s plavanjem na breg.

Zgodba o človeku, ki je prodal svoje truplo. V Združenih ameriških država-h ne dobiš veliko, če svoje telo prodaš ka-kemu anatomskemu za-vodu in si tako po smrti brez skrbi, kar se tiče svojega trupla. Vendar je bila za Darija Nivena anatomija nekega dne poslednja rešitev, ko ni imel nobenega denarja več. Niven je bil prej po-strešek, potem je po-stal natak, pa je izgu-bil službo in ko ni vedel nikamor več, je prodal svoje telo za 50 dolarjev anatomskemu institutu. To vato pa je dobil sa-mo s tem, da se je pi-smeno zavezal, da do konca svojega življenja ne bo pokadil niti ene cigarete več in tudi ne

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Tako je prišel Božič. Tedaj je dobil Jurij nekega dne pisemce, na katerem je bil pečat z Brezij. Pisavo je takoj spoznal: bila je Tilkina. Ves razburjen je pisemce odprl in je bil bridko razočaran. Nič drugega ni bilo v ovitku kakor tiskano voščilo za novo leto: Srečno novo leto! Spodaj je bilo pripisano samo to: »Poljub Tončku in Ančki!« — in ženin naslov... Zanj torej, za moža, ni imela ne ene prijazne besede, sploh nobene besede. Da, to pismo ne pričuje, o njeni ljubezni, to pismo ga žali... Pa vendar! Ali ni dokaz, da misli nanj? Saj njemu velja njena želja: Srečno novo leto! Ali naj ji odpiše? Da, storil bo kakor ona: poslal ji bo tiskano voščilo za novo leto. Toda to bi bilo neumno; saj bi jo le posnemal... Morda, da, gotovo si hoče trebiti pot domov. Zdjaj bi rada, da bi ji on prišel vso pot naproti. Ne, naj se le sama poda na pot! On se ne bo poniževal pred njo, ona naj se poniža! Najbolje bo, če ji sploh ne odgovori. Iz tega bo lahko sklepala, da ga je s tako praznim pismom užalila, in bo kaj več pisala...

Tako je sklenil in ji ni odgovoril. Toda Tilkino pi-semce je ležalo štirinajst dni in še več pred njim na nje-govi pisalni mizi. Vedno znova se je potopil v njeno

13 drobno pisavo, medtem ko so se v njegovi duši borili ponos in ljubezen, upanje in jeza...

Lizka je imela dober nos in ji ni ušlo, da visi Končnik še vedno z vsem srcem na svoji ženi. Ko je zdaj odkrila Tilkino pisemce na njegovi pisalni mizi, se je jela bati. — Če si začneta mož in žena pisati, ne bo več dolgo in žena bo spet doma. Potem pa je konec njeni, Lizkini, slavi in časti, konec njenih upov in križ čez njene načrte. Da bi ženino vrnitev preprečila, se je Lizka odločila za predrzno, skrajno grdo spletkarijo. Pisala je Tilki, kakor češ da ji je Končnik tako naročil, naj pusti vse upe, da bi si svojega moža še kdaj pridobila, ker da njen mož je posvetil vso svojo ljubezen njej, Lizki, in da sta si že dolgo kakor mož in žena in da je tudi sad njune ljubezni že na potu... —

Od tega časa o Tilki ni bilo več ne duha ne sluha.

Toda Lizka Škerjanec se tudi Končniku ni mogla več zatajiti. Slednjič je vendarle tudi opazil, kaj in kako je z njo, in neki dan v začetku februarja jo je prijel in konec besed je bil ta, da je nesramnico nagnal.

Istega dne zvečer je čisto nepričakovano prišel advo-kat Hudnik h Končniku. Tik za vrati je skočila k njemu Lizka Škerjanc, ki je bila že pripravljena za na pot. Hlastno mu je povedala, da sta se z gospodarjem zbila in da mora od hiše. Advokat ji je pomežiknil, položil prst na usta in ji pošepnil na uho: